

A budapestiek környezetének védelméért

Elérkezett a cselekvés ideje

Napjaink egyik fontos tennivalója a környezet védelme, amire ma már törvény is kötelezi az illetékeseket. Budapest lakosságának, az ipari termelés, a közlekedési eszközök számának rohamos növekedése mellett ez nem könnyű feladat. A fővárosi környezetvédelmi helyzetről kérünk tájékoztatást Giltner Andortól, a fővárosi tanács elnökhelyettesétől.

— Sajnos nem védjük még ma sem úgy a várost és a környezetét, mint ahogy kellene — mondotta. — Jó, hogy eljutottunk odáig: már beszélünk a környezetvédelemről. De szerintem *elérkezett az ésszerű és megfontolt cselekvés ideje is.*

A tények mindennél többet mondanak. Budapest úthálózatának hossza 3200 kilométer, ebből 1300 kilométer földút. A kiépített utaknak csupán 30 százaléka korszerű, a zöldövezeti utaknak pedig 22 százaléka kötött makadám. A főúthálózat hossza 384 kilométer, és *itt bonyolódik le a budapesti gépkocsiforgalom túlnyomó többsége.* A jelenlegi visszasságok közé tartozik az is, hogy a vasút majdnem 130 helyen sorompóval, szintben keresztezi a közutakat. Mindebből következik, hogy a főútvonalak többsége állandóan zsúfolt, telített, *itt megnövekedett a zajszint és a levegőszennyeződés is.*

A közlekedési utak mellett a zaj esetenként meghaladja a 70 decibel zajszintet, ez lényegesen több az egészségügyileg megengedett értéknél. A Ferihegyi repülőtértől viszonylag távolabb levő *zuglói és angyalföldi lakótelepeken a zajszint mértéke 80 decibel.* Éppen ezért elengedhetetlenül szükséges mind a tömegközlekedési, mind pedig a magángépkocsik zajszintjének szigorú ellenőrzése.

A szénmonoxid és társai

A gépjármű-közlekedés másik veszélye a környezetre a levegőszennyezés. Vizsgálataink szerint a forgalmas csomópontokon, illetve útvonalakon az *ólomszennyeződés* köbméterenként meghaladja a 3 mikrogramm értéket, holott a megengedett határérték 0,7 lenne. A levegő *szénmonoxid* terhelése is jóval nagyobb a megengedettnél. Az évi átlagos terhelés köbméterenként 3 mikrogramm az 1 helyett.

A város levegőjét szennyezik az itt működő gyárak, ipartelepek is. Az iparkitelepítés eredményeként némi előrelépés történt ugyan, de *az ország ipari termelésének 29 százalékát* még mindig Budapesten állítják elő. Számos olyan iparág tevékenykedik itt, amelynek *köztudottan nagy a környezetszennyező hatása* (kohászat, vegyipar, gyógyszeripar, stb.)

Budapesten nagy mértékű a levegő *kéndioxid-szennyezettsé-*

ge is — a megengedettnél majdnem kétszerese. Az elmúlt években nagy erőfeszítések árán sikerült a kéndioxid-szennyezettség növekedését megfékezni. A szilárd tüzelőanyagok (szén, brikkett) felhasználásának aránya 70 százalékról 35-re csökkent, és ezzel egy időben növekedett a kevesebb légszennyeződést okozó szénhidrogén tüzelőanyagok, elsősorban a gáz felhasználása. A fővárosi tanács levegőtisztaság-

védelmi rendeletének alapján csupán a Belvárosban eddig 1100 épületben fejeződött be a *fűtés korszerűsítése.* Számottevően nő a tervidőszakban a korszerű fűtéssel ellátott lakások száma, előreláthatólag 35—40 ezerrel több otthonban lehet majd gázzal fűteni és 50—60 ezerrel több a jelenleginél a távfűtéssel ellátott lakások száma. Ez azt jelenti, hogy a korszerű fűtéssel rendelkező lakások aránya öt esztendő alatt 37,5 százalékról 46—47 százalékra emelkedik. Folytatjuk a *különösen veszélyes légszennyező anyagok* (ólom) felmérését és korlátozását. A *kellő hatósági szigor* mellett a budapesti levegőtisztaságvédelmi alapról *anyagi támogatást is nyújtunk* a levegőszennyeződését csökkentő beruházásokra. Eddig a tanács 117 millió forintot vissza nem térítendő támogatást adott erre a célra.

Szennyvíz minden mennyiségben

Jelenleg szinte megoldatlan az üzemek által kibocsátott *szennyvizek* megfelelő — biológiai — tisztítása. A Budapesten keletkező és a csatornahálózatban továbbított szennyvíz befogadója a Duna. A fővárosban *naponta 1,3 millió köbméter* szenny- és csapadékvíz keletkezik, amiből a Fővárosi Csatornázási Művek hálózatán 1,04 millió köbméter jut a Dunába. Vannak vállalatok — Csepel Vas- és Fémművek, Csepeli Papírgyár stb. —, amelyek mechanikusan tisztított

szennyvizeiket saját hálózaton vezetik a Dunába. A rendelkezésünkre álló adatokból arra a következtetésre jutottunk, hogy a fővárosban keletkezett szennyvíz *70 százaléka az iparból és a közintézményekből, 30 százaléka pedig a háztartásokból származik.* Megoldatlan a szennyvíztisztítás során visszamaradó, többségében ártalmas anyagokat tartalmazó *iszapok*, valamint a technológiai eljárások egyéb *veszélyes melléktermékeinek* megfelelő kezelése, újrahasznosítása, illetve ártalmatlanná tétele. Az úgynevezett *veszélyes (toxikus) hulladék* évi mennyisége meghaladja a 30—40 ezer tonnát; a csatornahálózatból és a szennyvíztisztító telepekről származó iszapé pedig már évente 130 ezer köbméter.

A vízminőség védelme és a szennyvíztisztítás növelése érdekében *kötelezzük az üzemeket* saját szennyvíztisztító telepek létesítésére, de növeljük a csatornázási művek tisztítóképességét is. Az V. ötéves terv időszakában a Dél-pesti biológiai szennyvíztisztító telep kapacitását naponta 42 ezer köbméterrel emeljük. Megkezdődött az észak-budapesti szennyvíztisztító telep építése is, és a tervidőszak végére már az első szakasz üzembe helyezése során további 140 ezer köbméter víz mechanikai tisztítására lesz lehetőség.

Hatósági szigorral

Minden nagyvárosnak, így Budapestnek is állandó gondja a közterületek tisztán tartása, a hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanná tétele. A rendszeres *hulladékgyűjtésbe* a főváros lakosságának 90 százalékát kapcsolták be eddig. Az összegyűjtött szemét mennyisége már meghaladja a 3 millió köbmétert. A begyűjtés céljára 160 ezer kuka, 2500 konténer áll rendelkezésre és 262 speciális gépkocsi végzi ezt a munkát. Megoldatlan a szemét és a törmelék *illegális lerakásának* megakadályozása, a felhalmozott szemét elszállítása, valamint az elkövetők felelősségre vonása. E területen a jelenleginél *sokkal nagyobb szigorra* van szükség és számítunk a rendőrség támogatására is. A *budapesti szemétegetőmű* épül: a következő tervidőszak kezdetén már a háztartási hulladék 50 százalékának megsemmisítésére itt nyílik lehetőség.

A főváros adottságait és lehetőségeit ismerve jelenleg is számos környezetvédelmi elősegítő fejlesztést terveznek. A környezetvédelem átfogó irányítása, összehangolása érdekében, az országos előírásokkal összhangban létre kell hozni a fővárosi környezetvédelmi szervezetet, majd ki kell dolgozni a *fővárosi környezetvédelmi szabályrendeletet.*

Fahidy József